

Werken als Gezinsmedewerker CaH bij De Cocon? Collega aan het woord.

Michael (35) werkt al enkele jaren als gezinsmedewerker CaH bij De Cocon. Als gezinsmedewerker biedt hij steun aan gezinnen met kinderen in een crisissituatie, in de vorm van een Crisishulp aan Huisbegeleiding (CaH). Maar wat houdt dat eigenlijk in, CaH-begeleider zijn? We komen alvast heel wat meer te weten na een interessant gesprek.

11 mei 2020 | door Fyne Tavernier

Waarom heb je gekozen voor een job als gezinsmedewerker CAH bij De Cocon?

“Ik was op zoek naar een nieuwe functie met voldoende variatie in het werk. Ik wist op voorhand dat een langdurige thuisbegeleiding niets voor mij ging zijn, en toen ik op het woord ‘crisis’ uitkwam en kortdurende begeleidingen leerde kennen, sprak dat me wel aan. Ik kom in aanraking met een ander type gezinnen waarbij je kort op de bal moet spelen, waarbij het doel heel duidelijk is: de crisis verlagen, de veiligheid verhogen en dan een plan uitwerken. Het is belangrijk voor mij dat dat zo afgebakend is. We krijgen een duidelijke opdracht. Als je twijfelt waar je mee bezig bent en even het doel uit het oog verliest, dan kan je altijd teruggrijpen naar de essentie en dat is: de crisis in het gezin te pakken krijgen en dat een stuk te gaan verlagen. Dat is heel ruim geschetst, maar dat helpt mij altijd om me te focussen. Ook de afbakening in tijd spreekt me aan. Vier weken met mogelijke verlenging van één of twee weken.”

Hoe ziet een normale werkdag eruit voor jou?

“Er is eigenlijk geen normale werkdag. Maar als ik de vaste momenten van de week mag overlopen:

Om de veertien dagen is er op maandagvoormiddag een teamvergadering. Dat zijn momenten waarop we elkaar allemaal zien. Ik vind dat wel belangrijk, want in de week zijn er niet veel momenten dat we echt allemaal samen zijn. Er is altijd minstens iemand op de baan. Bij het begin van de teamvergadering horen we van elkaar, via een rondje: “Hoe gaat het met u?” Iedereen kan zeggen wat hij wil. In het begin vond ik dat wel wat raar, omdat ik dat niet gewoon ben, maar naarmate je het team kent en je elkaar begint te vertrouwen, dan is dat een leuk moment. Het is leuk dat we elkaar ook naast het werk deels kennen.”

“Mijn werkweek plan ik meestal een week op voorhand in met vaste afspraken. We moeten kort op de bal kunnen spelen en deze afspraken vormen dan mijn rode draad waarrond ik verder bouw. Stel dat ik een gesprek heb om 11:00, dan kan het zijn dat ik van thuis uit het gesprek

voorbereid, wat ik ook wel een meerwaarde vind in ons werk. We moeten het gewoon laten weten: “Ik werk van thuis uit omwille van die reden.” Je hoeft niet altijd van hieruit te vertrekken.”

“Ik zit ook in een aantal werkgroepen, wat ik wel boeiend vind. De werkgroep ‘deontologie’ bijvoorbeeld, komt om de zoveel tijd samen en dan werken we rond een bepaald thema. Verder is er ook de ruimte om zelf te kijken hoe je jezelf kunt bijscholen. Ik zit nu in een externe intervisiegroep rond het thema ‘hechting’. Dat is wel iets waarop hier gehamerd wordt: dat iedereen zich voldoende bijschoolt. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt vooral bij onszelf. Er wordt wel mee nagedacht, maar er is ook heel veel vrijheid in hoe we zaken kunnen oppikken en ik vind het verrijkend dat dat ook kan met externen. Want we zijn een klein team en op een bepaald moment denk je een beetje in dezelfde richting. Het is wel verfrissend om je bij te scholen met externen.”

“We hebben een landschapsbureau, wat maakt dat je eigenlijk doorheen de dag casussen volgt, of je dat nu wilt of niet. Als ik me wil focussen, dan steek ik mijn oortjes in. Maar als ik het interessant vind, ga ik meeluisteren. Het is goed om hier aanwezig te zijn, niet alleen voor het teamverband maar ook zodat je inhoudelijk heel wat oppikt. Daarnaast, als ik tijd heb, lees ik ook enkele dingen rond bepaalde thema’s, in functie van de gezinnen die ik begeleid.”

Hoe zag jouw werkdag er reeds uit vandaag en wat staat er nog op de planning?

“Eerst had ik twee uur overleg met een collega van het contextteam. We begeleiden hetzelfde gezin, elk vanuit onze eigen functie. Dit is toevallig en uitzonderlijk. Hij was al bezig met een langdurigere begeleiding en er was een crisis waarbij de jongere opgenomen werd in een crisisopvang. En dan is er meestal een crisisbegeleiding nodig (TNT?). Normaal gezien doe ik enkel de Crisishulp aan Huis-begeleiding (CaH), maar binnen twee weken ga ik in verlof en dan is er geen ruimte en tijd meer vrij om een begeleiding van vier weken op te nemen. Dan doen we ook TNT?-begeleidingen, wat wel interessant is. Het is een heel andere dynamiek en

focus. Dan ben ik vlug thuis iets gaan eten. Daarna was het werkgroep deontologie tot nu. Vanavond ga ik nog naar de jongere die in een crisisopvang zit. Ik ga kleren gaan brengen, kijken hoe het met haar gaat en in gesprek gaan. We gaan samen haar netwerk verder uitdiepen omdat we nog steeds op zoek zijn naar wat mogelijk is na de crisisopvang. We hebben al een plaats gevonden voor tijdens de week, op internaat, maar wat nodig is tijdens de weekends en vakanties, moet nog worden geregeld. Dat wil ik met haar overleggen.”

Wat maakt jouw job uniek?

“Ik ben altijd verbaasd hoe snel je een band kunt opbouwen met mensen die je een dag ervoor nog niet kende en dat zij zich zo openstellen. Je kunt heel snel spreken over gevoelige thema’s. Dat vind ik wel bijzonder. Het is ook fijn dat we met alle lagen van de bevolking in contact komen. Je kunt op vier weken tijd veel werk verrichten samen met het gezin. Ik ben altijd verbaasd dat er altijd wel iets gebeurt. In eender welke richting.”

“Voor ik deze job deed, heb ik verschillende andere werkervaringen gehad. Na drie jaar en half ben ik het hier nog zeker niet beu. Dat komt denk ik door de variëteit in de job. Elke begeleiding is anders. Dat maakt het ook boeiend.”

“Wat ik ook uniek vind is het vertrouwen dat we krijgen. Het geven van vertrouwen zorgt ervoor dat je je verantwoordelijkheid neemt en moet nemen. Je werkt ook heel zelfstandig. Je bepaalt grotendeels je eigen agenda, uiteraard in functie van de gezinnen en de vaste momenten, maar je hebt er veel vrijheid in. Als je ’s morgens eens later wilt beginnen werken, dan is dat mogelijk. Alles is bespreekbaar. Uiteraard zijn er afspraken. Maar er is heel veel overleg mogelijk. Dat vind ik ook wel uniek.”

“Ik vind het ook leuk dat ik over heel Oost-Vlaanderen werk. Dat ik niet vast zit aan één gebouw, zoals bij mijn andere jobs.”

Wat vind je uitdagend aan je job?

“De moeilijkheid is er nu vooral met de komst van mijn dochter. Dan moet je veel meer plannen. Zeker als je een avondgezin hebt (*een gezin dat overdag niet beschikbaar is, waardoor je er enkel*

“ Ik leer bijna elke dag bij. ”

's avonds mee kunt afspreken). Dan is mijn balans werk en privé wel wat moeilijker. Dan moet je meer plannen, maar dat is mogelijk dankzij de flexibele werkuren.”

“Soms kom je in een gezin terecht waarbij je het gevoel hebt dat je aan het trekken en sleuren bent, en dat je zelf moe wordt. Dat kan wel ‘blijven kleven’. Het gaat mij niet per sé over bepaalde thema's. Als mensen bereid zijn om in gesprek te gaan, dan is er een basis om te kunnen werken. Als dat er niet is, dan is dat wel lastig.”

Hoe ga je daarmee om? Hoe verhelp je dat?

“Het team vangt veel op. Als ik toekom op het werk en er is iemand aanwezig, dan kan ik bij hem of haar terecht. Als het nodig is, dan bel ik iemand. Als er iets in mijn hoofd zit dat ik echt lastig vind en ik moet het echt even aan iemand kwijt omdat ik anders mijn werk niet ga kunnen loslaten, dan is er ook een permanentie (*van de werkbegeleiders*) waarnaar ik kan bellen. 24/7. Dus dat maakt wel dat we die ‘support’ hebben. Ik heb één keer een incident meegemaakt met een vader die dreigend was naar mij toe en dan heb ik daarna perfect kunnen bellen naar mijn collega rond half negen 's avonds. Dat gesprek – al was het maar vijf minuten – heeft mij geholpen om dat los te laten en terug naar huis te rijden. En dan kon ik het werk achter mij laten.”

Wat motiveert jou in jouw job? Wat zijn voor jou de stimulansen die ervoor zorgen dat je hier iedere dag terug staat?

“Het werk boeit mij. Ik leer bijna elke dag bij. Ook het team. Ik vind dat wij in een heel boeiend en fijn

“Ik zie het hier eigenlijk als een soort moederschap waarin je toekomt, om daarna terug uit te vliegen, volgetankt met ideeën en energie.”

team werken. Het is hier een beetje ‘thuiskomen’. En dat is wel echt de eerste keer dat ik dat kan zeggen. Iedereen kan hier zichzelf zijn. Er is hier ook veel humor om met alles om te gaan. Dat vind ik ook enorm belangrijk. Er wordt heel veel gezeverd tijdens de

pauzes en dat maakt het voor mij wel aangenaam. Ik zie het hier eigenlijk als een soort moederschap waarin je toekomt, om daarna terug uit te vliegen, volgetankt met ideeën en energie.”

Hoe zou je de cultuur hier omschrijven?

“Het is hier zeer fijn om te werken, vooral om de humor. Als het gaat over de inhoud van het werk, dan is er een focus en dan zijn we ook wel kritisch naar elkaar toe. Kritisch in de zin van dat er ideeën worden aangereikt. Ik kijk wel met enige fierheid naar ons team, want er zit heel wat kwaliteit in. We hebben een volwassen team. Het is geen al te simpele job: het zijn crisissen. De volwassenheid in het team en de humor vangen dat allemaal op. In zo'n team groei je snel in je werk, vind ik. Ik merk bijvoorbeeld dat onze interviews heel efficiënt zijn. We kunnen heel snel werken en we zijn vrij doelgericht. We komen altijd uit op de essentie. Het is zoals een rekker die af en toe gespannen staat, maar die ook af en toe los mag zijn, waarbij iedereen zichzelf kan zijn. En dat er soms eens een knipoog kan zijn naar elkaar waarbij we elkaar eens ‘uithalen’ of onnozel doen.”

Hoe zou je de job als gezinsmedewerker CAH omschrijven aan iemand die er niets over weet?

“Mijn job is doelgericht aan de slag gaan. De eerste drie à vijf dagen probeer je te pakken te krijgen: “Wat is nu het belang voor het gezin, wat is voor hen belangrijk, waar willen zij aan werken?” Dat willen we heel helder krijgen. Dat gebeurt samen met de aanmelder. Zo komen we tot de doelen. Dan hebben we een werkingsfase – de uitvoeringsfase van de doelen – waarbij de gezinnen aan de slag gaan met de doelen. Dan evalueren we dat na veertien dagen: “Zetten we stappen in de juiste richting? Kunnen we dezelfde doelen behouden of gaan we andere doelen bijstellen?” Dan evalueren we de doelen, bekijken we of de doelen bereikt zijn en of het gezin alleen

verder kan met het eigen netwerk. Indien nodig kijken we of nog andere hulpverlening nodig is. Als je voelt dat het moeilijk is, dan kan je altijd teruggrijpen naar deze stappen.”

Kan je voorbeelden geven met wat je allemaal in aanraking kunt komen hier?

“Dat is heel breed. Ik ben eens aan de slag gegaan met een gezin waar het in huis vol lag met afval. Dan zijn wij eigenlijk bezig geweest met het opruimen van het huis. Het huis moest proper zijn, want het was onhygiënisch en onbewoonbaar voor de kinderen. Ik heb een borstel en een dweil genomen en ben samen met hen beginnen kuisen.”

“Op een gegeven moment kwam ik bij een boerenfamilie terecht. Mijn tweede gesprek was in de keuken en ze vroegen me of ik mee wou eten. Dus deed ik dat. We zaten daar allemaal samen aan tafel en dat was best een gezellig moment. Dat lijkt misschien niet functioneel, maar dat is het net wel, omdat je heel snel een band kunt creëren.”

Kom je veel met jonge kinderen in contact?

“Dat is heel wisselend, afhankelijk van het gezin dat dan net is aangemeld. Ik heb collega's die toevallig meer met pubers werken. Bij mij zijn dat toevallig meestal kinderen tussen zes en dertien jaar. Ik vind dat wel een heel leuke leeftijd, omdat er nog veel speelsheid en fantasie in zit. Ik probeer altijd om iets samen te doen, bijvoorbeeld op de trampoline springen ofzo. Eigenlijk doen we ook veel zodat de kinderen zich op hun gemak voelen.”

Dus je werkt vooral in de gezinnen thuis.

“Ja, altijd in de context van het gezin. Wij moeten minstens zes à zeven uren per week in het gezin zijn. Daarnaast is er ook overleg met de ouders, met de jongere of op school. Dat heb ik ook al eens gedaan.

Bij een bepaald gezin was het altijd een ramp om met de kinderen naar de winkel gaan. Dan ben ik gewoon eens mee geweest en heb ik toen zelf ook gezien hoe het kind – dat vier jaar oud was – een ‘crise’ kreeg. Dan zie je meteen wat er gebeurt en

dan kun je mee nadenken over wat goed liep en wat anders kan.”

“Of een ander moment, een klassieker, een tafelmoment. Er was bij een gezin ‘altijd’ miserie aan tafel. Om goed te pakken te krijgen wat dat echt betekent, ‘altijd miserie aan tafel’, en ook om te zien welk gedrag er zich dan vertoont, ben ik daar eens bij aanwezig geweest. Dan zie je tot in detail wat er gebeurt, wie wat zegt, wat het effect is van de zoon op de reacties. Het is veel interessanter om het eens te kunnen zien, om er dan achteraf over in gesprek te gaan.”

“Of bijvoorbeeld een avondritueel. Dat ga ik nooit vergeten. Dat ik tot tien uur 's avonds een moeder meehielp om de kinderen in bed te steken. Of een ochtendritueel, dat de kinderen op tijd worden aangekleed, op tijd ontbijten, zich wassen, om dan met de boekentas naar school te kunnen vertrekken zodat ze op tijd op school zijn. Dus dat is heel gevarieerd.”

Dus je bent ook veel op baan.

“Ja. Het voordeel is dat ik in Gent woon, dat is redelijk centraal gelegen en ik vind dat ook wel leuk, om op baan te zijn. Dat is meestal met de auto, maar soms ga ik eens met de fiets als het in Gent is.”

Heb je tips voor mensen die hier willen komen werken?

“Ik zou hen aanraden om zeker gebruik te maken van het materiaal dat hier aanwezig is: de methodieken, de literatuur zoals bijvoorbeeld het boek van Families First, de uitgebreide bibliotheek aan technieken, ... Dat helpt mij vandaag nog steeds. Als ik voel dat het even niet werkt binnen een gezin en ik ben even de draad kwijt, dan helpt het als ik teruggrijp naar dat proces. Want je krijgt heel wat informatie en je moet je dan goed de vraag kunnen stellen: “Wat is er hier belangrijk, en wat is niet belangrijk?” Dat telkens in functie van de doelen. Wat me ook helpt is voorbereiden. Herbekijken waar je geëindigd was, opnieuw kijken naar wat de doelen zijn en daar dan op verder bouwen.”

“Er is in het algemeen een soort fierheid om te werken in De Cocon en dat is vooral de expertise die hier ook aanwezig is.”

“Wat ik nog zou meegeven aan toekomstige collega’s: Als er zaken gebeuren in het gezin, blijf daar dan zeker niet mee zitten. Wees zo transparant mogelijk, ga zo veel mogelijk in gesprek. Zo kan je jezelf ontwikkelen. Overleg bij twijfel. Je kunt niet te veel overleggen. Want uiteindelijk ga je ook belangrijke zaken mee beslissen. We zeggen altijd: “Het is een advies.”, maar vaak worden onze adviezen ook wel gevolgd. Dus ik vind het wel belangrijk dat je bij de minste twijfel in overleg gaat. Daar leer je het meest uit.”

“En steel met je ogen en je oren. Ga mee met collega’s. Je krijgt daar voldoende ruimte voor. Ga mee naar gezinnen, volg gesprekken. Weet dat je zal twijfelen in gezinnen, dat je je de vraag zal stellen: “Oei wat gebeurt er hier nu?” Dat hoort erbij. Iedereen twijfelt, want het zijn soms zeer complexe situaties. Ik ben nu drie jaar en half bezig. De basis heb ik wel beet, maar je moet ervan uitgaan dat je altijd kunt bijleren. Want als je dat punt bereikt van “ik beheers het”, dat is net het moment waarop het zal mislopen.”

Wat voor iemand moet je zijn om een CAH-begeleider te worden? Wat voor eigenschappen zou je moeten hebben?

“Je moet solistisch kunnen werken. Alleen naar gezinnen gaan, dat vraagt wel iets van jou, vind ik. Je weet vaak niet wat er op je gaat afkomen. Daar moet je wel mee om kunnen gaan.”

“Ik vind ook dat er een bepaalde maturiteit nodig is. Wat ervaring. Een brede werkervaring is belangrijk omdat je wel wordt uitgedaagd. Ook openheid en leergierigheid. Maar ook kritisch zijn voor jezelf. Ik denk dat het belangrijk is dat je jezelf in twijfel durft stellen. Je zal botsen en je zal twijfelen. Het is uiteindelijk het gezin, met het

netwerk daarrond, die bepaalde keuzes maakt. Je bent maar één schakel die wat invloed kan uitoefenen. Het succes van het gezin mag niet gelijk worden gesteld of rechtstreeks worden gekoppeld aan uw eigen prestatie.”

Wens je hier nog iets aan toe te voegen?

“Er is in het algemeen een soort fierheid om te werken in De Cocon en dat is vooral de expertise die hier ook aanwezig is. Ik vind ook dat dat een pluim is op de hoed van het administratief en logistiek team en van de directie. Hoe je hier wordt onthaald, dat is allemaal heel helder. Er is een heel eerlijke en open communicatie. Het onthaal is super goed geregeld vind ik. Ook praktisch krijg je alles mee. Je kunt aan de slag. Je krijgt de essentie mee. Ook de directeur neemt tijd om samen documenten door te nemen. Het is hier ook allemaal heel goed geregeld, waardoor we de ruimte hebben om bezig te zijn met de essentie van onze job. Men zorgt ervoor dat we ons geen zorgen moeten maken over praktische zaken. Alle praktische ondersteuning is aanwezig. Je merkt wel dat je hoofd hierdoor een stukje vrijer is.”

